

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 1 cor. 70 bani, 1/4 an 5 cor., 1/2 an 10 cor., 1 an 20 cor. Pentru ducerea la casă cu 80 bani pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 2 cor. 40 bani, 1/4 an 7 cor., 1/2 an 14 cor., 1 an 28 cor.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 14 bani, a doua-oră 12 bani, a treia-oră 10 bani.

Redacția și administrația: Strada Poplăcei Nr. 15.

Se prenumără la poște și librării.

În România abonamentele se fac la Agenția de Publicitate Carol Schuller, București, str. Doamnei 28, etajul I.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscrise nu se înapoiază.

Numeri singuratici à 10 bani se vând în Sibiu: librăria „Tipografie”, societate pe acțiuni. — În Alba-Iulia la librăria Weisz Bernat „La loterie”.

TRIBUNA

Pericolul din Balcani.

Pacea Europei este earăgi amenințată. Chestia orientală s'a pus de nou la ordinea zilei. Aceasta nu mai este nouă, ci nouă este fasa importantă prin care trece de present chestia orientală, sau chestia macedoneană, cum se zice acum, prin predarea notei austro-ruse cabinetelor marilor puteri și Sultanului.

În Macedonia, în Albania, pe la granițele Bulgariei și în alte părți spirituale sunt foarte agitate și gata de acțiuni reboinoice. De mult focul arde în spuză și acum e aproape să izbucnească. Așa se vede, că Bismark a avut dreptate, când a zis, că în chestia orientală tot la un pătrar de secol se întâmplă mari evenimente. Fapt e, că de la reboiul ultim româno-ruso-turc, nici când situația n'a fost așa îngrijitoare în Balcani, ca acum și nici odată n'a amenințat erumperea unei mari reșcoale, ca de present.

De aceea vedem, că puterile interesate fac pregătiri pentru un eventual reboiu. Serbia și Bulgaria se înarmează, își comandă arme și cartușe. Turcia a mobilizat un corp de aproape 200 mii de oameni înspre hotarele Bulgariei. În Rusia au fost avizați ofițerii în rezervă și chiar la noi, în Austro-Ungaris, se par a se lua unele măsuri, în vederea pericolului ce amenință.

Toate aceste arată, că situația în Balcani, cum am amintit, inspiră serioase îngrijiri.

La crearea acestei situații au contribuit agitațiile bulgare, făcute de ani de zile de către faimoasele comitete macedonene, cari voiesc cu orice preț a provoca o reșcoală contra Turciei, eventual amestecul Rusiei, scopul final fiind sau anexarea Macedoniei la Bulgaria sau constituirea ei în o provincie autonomă, de comandată sub suzeranitatea Turciei.

Dar vina în partea cea mai mare o poartă Turcia, cu guvernarea ei volnică, asiatică, nesuferibilă pentru populațiunea creștină. Aci e rana, care trebuie vindecată.

Puterile europene, temându-se de o mare conflagrațiune, vor a stinge focul, a împăca și liniști spiritele. Acțiunea au luat-o în mână, cum știm, două puteri mai apropiate și mai interesate: Rusia și Austro-Ungaria. Aceste au pus degetul pe rană. Prețind dela cel vinovat, dela Turcia introducerea de reforme în provinciile europene ale imperiului, sperând, că prin aceasta se vor delătura incuroățiile și liniștea și pacea va reîntra.

Acțiunea ruso austriacă s'a început cu călătoria ministrului Lamsdorff la Belgrad, Sofia și Viena. În cele două centre dintăiu Lamsdorff a studiat starea lucrurilor, ear' în Viena s'au făcut înțelegeri comune între cele două imperii.

Resultatul acestor înțelegeri și al demersurilor diplomatice, ce s'au făcut de atunci încoace, este nota austro-rusă privitoare la proiectul de reforme pentru Macedonia.

Nota este, am pute zice, senzația zilei în diplomație. În ocurile diplomatice din Londra și din alte centre, după-cum se anunță, apariția ei a fost așteptată cu o vie agitație. Ea a fost predată în 17 l. c. cabinetelor din Londra, Paris, Berlin și Roma și dacă pu terile signatere nu vor face obiecțiuni la cuprinsul ei, va fi predată zilele scurte și Sultanului, prin ambasadorii Rusiei și Austro-Ungariei dela Constantinopol.

Cuprinsul notei până acum a fost ținut în secret, dar' dispozițiile principale totuș s'nt cunoscute. În ea nu se stabilesc norme politice și nu se vorbește despre autonomia Macedoniei sau despre numirea unei comituni internaționale.

Nota cuprinde numai dispoziții administrative și pentru asigurarea acestora îngrădă garanțele financiare necesare. Ea, ca cea nouă, dispune, că de-cimile, (dijmele) nu au să mai fie trimise la Constantinopol, ci să se folosească pentru trebuințele provinciei, ear' în fruntea Macedoniei se înstitue un guvernator, care însă nu e de lipsă să fie creștin.

Intrebare, că ce rezultate va avea nota. Se zice, că Sultanul va primi dispozițiile ei, de osre-ce în ea se cer tot măsuri de acce, cari au fost promise de Sultan, dar' neescutate. Dar' e intrebare că se vor executa acum? Greu de crezut, ear' una e sigur, că Macedoniei și în special Bulgariei nu vor fi mulțumiți nici cu reformele propuse, nici cu felul executării lor.

Și în aceasta zace cheia unei apropiate reșcoale, care poate să aibă urmări incalculabile.

Sibiu, 20 Febr. n. 19 3

Nou proces de presă. Ziarul naționalist german din Timișoara „Deutsches Tagbl. f. Ungarn” reproducând articolul „Eine Stimme aus dem deutschen Reich”, (o voce din imperiul german) ce a apărut în ziarul

„Donauwacht” din București, zelosul procuror din Timișoara i'a înținat proces de presă, pe motiv că ar agita contra Maghiarilor. Răspunderea a luat-o dl. Col. Feisthammel.

Nici nu se putea altfel, de care ce dl. Széll are se resoalve chestia naționalităților din Ungaria cu ajutorul procurorilor și curților cu jurați maghiari.

România și Macedonia. Referitor la nota, ce România a adresat-o puterilor — despre care am făcut amintire — „Politische Cor.” pe baza unei informații din Paris scorie, că în această notă, România relevă drepturile și interesele naționalității române din Macedonia, cari nu trebuie uitate, și exprimă încredere, că acțiunea Puterilor pentru îmbunătățirea administrațiunii vilaetelor europene ale Turciei va lua în considerațiune drepturile Românilor ca și pe acelea ale celorlalte populațiuni creștine din Macedonia.

Congresul latin. Din inițiativa d-lui conte Angelo de Gubernatis și a altor mari bărbați de stat italieni s'a hotărât finerea unui congres internațional latin, la Roma, în zilele dela 15-22 Aprilie viitor.

Scopul acestui congres este d'a afirma printr'un pact încheiat la Roma, uniunea și frățietatea popoarelor latine și a arăta înțelegi lumii vitalitatea lor.

Președintele acestui congres este marele filo-român, contele Angelo de Gubernatis.

Președinții onorari sunt prințul Colonna, primarul Romei, și ministrii Nasi și Baccelli.

Deschiderea congresului se va face la 15 Aprilie, la Campidoglio (primărie).

Direcțiile căilor ferate și ale societăților de navigație italiene au făcut toate înlesnirile pentru cercetarea congresului latin.

Moștenitorul Germaniei în România. Ziarele germane dau ca sigură știrea, că A. S. R. principalele moștenitor al Germaniei trecând prin Constantinopol, va visita pe la finea lunii viitoare Curtea regală română.

MEETING DE PROTESTARE. Ziarele din România aduc știrea, că comitetul național studentesc din Iași se va întruni zilele acestea, pentru a se consfătuși asupra participării la marele meeting de protestare în contra persecuțiilor ungurești din Ardeal. — meeting, ce va fi organizat în curând din inițiativa „Ligei culturale.”

Viitorul nunțiu papal din Viena. Din ceroul de Vaticanul seosește știrea că papa va nunți de nunțiu al său în Viena pe Monsignorul Merry de Vall, directorul academiilor nobililor teologi. Noul nunțiu până acum n'a funcționat pe cariera diplomatică, ci a fost trimis ca delegat extraordinar al papei cu ocaziunea încoronării regelui Eduard al VII.

Din dietă.

În ședința de Marți s'a început ordinea de zi cu un nou proiect de rezoluțiune prezentat de Thaly, care cere ca guvernul să prezente un proiect de lege despre votarea anuală a contingentului de recruți. Vorbind de proiectul guvernului numește prezentarea lui o temeritate. Dacă se va cărmui țara în mod ilegal și brutal, națiunea va păși eară pe terenul, pe care a pășit în anul 1848/49. Dinastia s'o rupă cu visurile de mare putere și să se spriginească pe credințioșii Maghiari, cari au mântuit (?) de multe-ori tronul maghiar. Respinge proiectul. Vorbește apoi ministrul Fejérváry. El a zis între altele:

Opoziția, mai ales cele două nuanțe ale partidului independent, au atacat, în decursul dezbaterii, necruțător și în modul cel mai păimăș pe Maj. Sa Regele și dinastia, armata și honvezimea; suspționează partidul liberal și pe guvern, atacă pe fostul partid național, fiindcă a intrat în partidul liberal și pentru a-și justifica atacurile, se referă la neadevăruri. Cred necesar a lua earăgi cuvântul, ca poporul să nu fie nebunit în chipul acesta. D. e. dl. deputat Uray a zis: „Obeala aceea, steagul acela cu vulturul cu două capete, n'ar pute fi întrebuințat în alt loc. Nu e lucru demn a se zice așa ceva despre un drapel sub care timp de un secol și jumătate sute de mii de Maghiari cinași au servit și și-au vărsat sângele pentru rege și patrie. (Mare șgomot în stânga estremă). Dl. deputat Papp Zoltán a povestit camera, că un domn colonel cu numele Udvarnoky n'a vrut să bea în Ardeal apă din fântâna Kossuth. Este constat pe cale oficială, că colonelul Udvarnoky n'a fost nici-odată în Ardeal; așadar s'a zis un neadevăr. (Șgomot mare în stânga estremă). Nu vă place aceasta, știu, dar' eu săptămâni întregi a trebuit să ascult astfel de neadevăruri. Dar' dl. deputat Barabas Béla! Regret, că nu este aci. Dinsul cu toată ocazia atacă dinastia astfel, încot e imposibil. Ei bine, așa ceva aplaudași d-voastră, asta o numiți patriotism?”

Lengyel Zoltan: Poștim și combatem cazul meu din Oradea-mare. Casul Au-

lioh! Fejérváry: Ai mințit, ai mințit, ai mințit! (Șgomot teribil în stânga estremă. Strigări: Afară cu el! La ordine!) Endrey: Nu va mai vorbi ministrul! Nu tolerăm să zică despre un deputat, că a mințit. (Șgomot uriaș). — Molnar E.: E o porcărie să zică ministrul, că un deputat a mințit. (Șgomot teribil. Numeroși deputași din stânga și dreapta părăsesc băncile și merg în incinta camerei.) Horvath Gy.: Poștiti și chemați la ordine pe ministrul. Până atunci nu dezbătem (Șgomotul continuă Cuvintele prezidentului, prin care cere liniște, se pierd în țărăboiul grozav înscenat de kossuthiști. Ei prețind, ca Fejérváry să facă scuze. Alții cer ședința închisă. Liniștea numai târziu se restabilește).

Președintele cheamă la ordine pe ministrul Fejérváry pentru expresia întrebuințată de el la adresa lui Lengyel.

Fejérváry declară, că se închină înaintea autorității prezidiale și regretă expresia, ce fără voie, i-a luncat pe buze.

Își continuă apoi vorbirea, dar furtuna continuă cu aceeași putere, așa că prezidentul a trebuit să suspende ședința. După redeschiderea s'a pierdut timpul cu chestiuni personale.

În ședința de Mercuri a continuat Fejérváry, arătând, că toate poveștile despre pretinse necotiri ale limbii maghiare în armata comună s'nt nefundate. Continuându se dezbaterile proiectului militar, vorbește Mukics contra, declarând ilegală introducerea limbii germane în armată. Interpeleșiunii lui Rakovszky cu privire la serviciul de doi ani în armată îi răspunde Fejérváry, promițând că până la toamnă va prezenta o orientare motivată în privința aceasta.

Lueger contra Maghiarilor.

Ședința de Mercuri a reicheratului din Viena ne prezintă earăgi un mic tablou al dragostei ce-o au Nemții adevărați față de fudulii nostri compatrioți.

La discuția proiectului de apărare a țării, între mulți oratori, a luat parte și cunoscutul fruntaș Lueger. La început era decis să vorbească și să voteze contra primirii proiectului, dar după scenele petrecute în dieta ungară, unde deputații cu ori-ce preț caută decentralizarea puterii armate și a serviciilor acestora intereselor de rasă maghiare, Lueger a vorbit pentru primirea proiectului. În decursul vorbirii sale, Lueger a desfășurat intrigile și condamnabilele fapte sâvârșite de compatrioții nostri. Lueger zice: „Maghiarii au judecat pe bărbații germani și i-au lovit cu pedepse

FOITA „TRIBUNEI”

Români și memoria lui Quinet.

În camera română dl. N. P. Romanescu a ținut din incidentul aniversării centenarului nașterii lui Edgar Quinet, următoarea frumoasă vorbire comemorativă:

Domnilor Deputați!

Azi, Franța celebrează centenarul admirabilului scriitor umanitar, al cugețătorului cu spiritul larg și generos, al filoromânului entusiast Edgar Quinet. (Aplause).

Parlamentul nostru nu poate, cred, uita, într-o asemenea zi, pe Edgar Quinet. Oășătorit cu o Română, fca lui George Asky, el deveni, încă de la 1847, un neștrămutat amic al neamului nostru. (Aplause).

Încă de pe atunci îl găsim sfătulind tineretul român, care în curând se va grămădi împrejurul catedrei sale de la „College de France” — cu cuvinte bër bâtești și afectuoase:

„Voi toți cari veniți să căntași în Franța aerul liber, care va lipsește adesea, voi cari reprezentași tinerimea moldovalachă și sunteși speranța țării voastre, nu vă lăsași să fiți descurajași

de obstacole. Ce s'nt obstacolele față de scopul pe care-l urmăriși? Apărarea unei naționalități, conservarea, salvarea sufletului unui popor este — ori ce s'ar întâmpla — cea mai sfântă cerieră ce se poate oferi unor oameni.”

Apoi, pe la 1856, în sjunul Divanului ad hoc, urmând apostolatul său, el dă la lumină frumoasa scriere „Les Roumains”, care contribuie a crea un puternic curent de simpatie pentru noi nu numai în Franța, dar în tot Occidentul, și în care se citesc cele mai elocvente pagini vibratoare de sinceritate — consacrate neamului nostru:

„Milioane de oameni bat, ca supicioanți, la ușile societății noastre occidentale. Ce vor ei? Ei cer să fie ajutași la renașterea. Ei cer alianța noastră. Aproape necunoscuși, rățăciși la ospățul Europei ei spun că multe veacuri de robie, de uitare, de prădări și tot ceea ce oamenii s'nt capabili de a suferi i'au ținut îngropași, sechestrași de restul genului omenesc. Au vieșuit, zic ei, într'un deșert, dar într'un deșert, în care ei n'au scăpat de nici una din mizeriile ce duc după sine extrema barbarie și extrema civilizație.”

„După aceea, lucrul de care se tem ei mai mult este, că o adversitate așa de lungă, așa de perseveranță să nu îi fi

desfigurat într'u atât încot să nu-i mai recunoască popoarele, la cari ei s' adresează.”

„Lucrul nou, în adevăr, în lumea noastră modernă, ei nu reclamă sprijinul nostru — precum aceasta s'a văzut în tot d'a-una — numai în numele dreptății și intereselor tuturor, al umanității atacate și violate. Nu. Noutatea și mărima cauzei lor este, că ei se înfășează ca niște frași uitași. Cu un accent ce reamintește oare-cari mari procese pledate de nași întregi în Tuicide și în Tacit — pe când înrudirea sângelui era încă sfântă — ceea ce ei învoacă mai cu seamă este comunitatea de origină; este o legătură de familie între rasa lor și a noastră, este aceeași descindere, un acelaș leagăn, aceeași limbă, aceeași strămeși... (Aplause).

„Nu se văd de pe acum decât zorile, cari roșese de-abia primele lucrări ale vieții, unde platește imaginea d-ja lesne de recunoscut a unei naționalități, care se deșteaptă. Fcă Dumnez u ca lumina să se se mărească, ca zorii să devie ziuă și eu să pot înocă, din fundul nopții mele, să salut această zi atât de mult așteptată. Cum oare o asemenea așteptare ar rămâne fără urmare pentru niște oameni, cari se pot chema primii institutori ai poporului lor?”

„Cum n'ar fi ei întăriși în voința lor și voința de a merge înainte — numai speranța să le fie lăsată câtva timp. Pentru-ce n'ar răsări ceva dacă nu mare, dar' cel puțin nou dintr'o situațiune nouă, în care literile — printr'un concurs unic de circumstanțe — s'nt negreși aduse la adevărata lor cale și destinație — singura originală și fecundă — adeoc de a hotărî formațiunea, educațiunea, independența și disciplina unei rase? Cine n'ar dori printre noi să aibă o asemenea sarcină de implinit? Vie din Carpați un suflet nou, o viață nouă în mijlocul obosiți noastre umanități, cine nu le va primi, cine nu le va sărbători cu veselie?”

„Și ca să se implinească aceste dorinți, ce lipsesc acestor oameni, cari cel dintăiu — printre mii de obstacole, dintre cari cel mai mare era în diferența — au dat earăși glas nașunilor mute? Ce le lipsește? Puțină speranță, precum am zis? Și mai adaog: siguranța că cuvintele lor nu se vor stinge fără șocuri în mijlocul raselor surde. Apoi această siguranță ei o posed deja. Ei știu, că la această extremitate a Europei, ceva din glasul lor se parvine. Ei auzis, îi înțelegem. (Aplause).

Quinet, cu vasta și inteligentă, ne-a înțeles așa de bine, încot a rămas până

la sfârșit apărătorul cel mai pasionat al naționalității noastre.

La 6 Iulie 1866, el a căpătat dela camera română marea naturalizare, cetățenia de onoare.

Dar' Quinet, de bună-seamă, d-lor, și-a câștigat un neperitor titlu la recunoștința poporului nostru, fiindcă a fost — împreună cu Michelet — amioul, profesorul și inspiratorul tineretului român de pe atunci și mai ales al lui Rosetti și Brătianu.

Invățămintelor acestor doi iluștri Francezi se datorește, poate, în parte tărâa hotăritoare cu care eroii revoluțiunii române, în tot cursul vieții lor, au luptat pentru ideile de dreptate și libertate, voinđ întemeierea democrației în constituirea internă a patriei române tot atât oât afirmarea naționalității noastre în constituirea generală a Europei. (Aplause).

Oamenii devotamentului și ai sacrificiului seamănă cu imbelugare ideii pentru generațiunile urmașilor. Ele ouleg roadele.

Pentru noi toși, sunt sigur d-lor, soldași neolnțiși ai partidului național-liberal, democrași convinși, adesea și dascăli și discipoli, și filo-români și Români ai epocii revoluționare, i'am confundat.

foarte aspre numai pentru aceea că 'și-au spus' limba germană.

Și confrății Sivilor austriaci de preste Leitha sunt tot asemenea lovii din partea Maghiarilor și nu mă pot mira din desul cum a putut să susțină ca orator ceh, că o armată de insurgenți maghiari a înfrânt odăta o armată austriacă întreit de mare.

Cred că în această privință Cehi, Germani, Poloni, toți trebuie să fim solidari. În armată toți suntem austriaci. Dacă d-voastră cetii, cum în Ungaria armata noastră este defaimată, cum stindardul Austriei este batjocorit în Ungaris, cum pretind Maghiarii schimbarea steagurilor și a emblemelor numai pentru aceea, ca fie care sublocotenent să aibă conștiința, că în locul prim este Maghiar, adică mai corect fidano-maghiar și că ceilalți sunt numai tolerați: atunci ni-se impune datorița ca să căutăm aici în parlament mijloacele de a ne opune astorfel de tendințe. În aceasta însă trebuie să reprezentăm ideea austriacă. Armata noastră nu-ți e permis să devină în parte maghiară. Armata noastră trebuie să rămână comună, armată imperială, cum a fost și până acum. Sub nici o împrejurare nu e permis ca armata să se sgude.

Din aceste considerații în numele partidului său Lueger prezintă moțiunea, ca dieta să provoace guvernul militar ca unitatea armatei să fie menținută cu toată rezoluțiunea și ori-ce tendințe pentru schimbarea steagurilor sau a emblemelor să fie respinse cu toată energia.

Salutarea moțiune a lui Lueger a fost primită cu aplauze de întreaga dietă. Nu tot asemenea o primese goviniștii noștri, cari turbă de mânie.

Acum încep să se trezească și Nemții austriaci, cari singuri poartă vina la starea anarhică atât din Austria, cât mai ales din Ungaria. Austriacii vor avea în apropiatul viitor să-și ulească roadele indolenței și politice lor de duplicitate.

Pentru limba maternă.

Estă cum descrie părintele Stupinean în 'Unirea' cazul său de 'agitatie', pentru care e dat în judecată:

Coupandu-mi noua parohie conferită, și nefiind în parohie cortel parohial, eu concedii mai marilor mei m'am așezat în orașul Deva, având acolo mai multe afaceri cu catechisarea la toate școlile. În 5 Decembrie 1902, m'am dus să catechisez și la școala de stat din Bărcăna-mică, în imediată apropiere de parohia mea: Bărcăna-mare.

Ajunghend eu trenul pe la 7 ore a. m. — la catechisare aveam de a merge pe la 10 ore a. m. — până atunci m'am ougat să merg în parohie, să văd ce mai fac poporenii. Pe uliță mă întâlnesc cu vre-o 15 prunci școlari, mergend cătră școală, și fiind tină, mergeau pe cărare pe lângă mine unul după

în inimile noastre într-o respectuoasă iubire. (Aplauze).

Ei au sădit mai adânc în noi încrederea în genul poporului român, într-un ideal care înalță sufletul, în viitorul strălucit al destinului nostru. (Aplauze).

Lecțiunea supremă de abnegațiune, de devotament lăsată de ei pentru redobândirea drepturilor nesocotite ale unui popor, lecțiune pururea vie în mintea noastră, a întărit zilnic mai mult această încredere.

Să onorăm dar astăzi, d-lor, memoria bărbatului inspirat, care, cu o evanghelică râvnă, pentru un colț atât de năpăstuit, atât de năpusti, atunci, al Europei, s'a ridicat voind refintemeerea drepturilor omului și care, apoi, fericit a salutat pe smicii și discipolii săi dând puțință Românilor de a se mândri cu libertățile necesare, atât de greu câștigate, și speranța de a vedea, la timp, implinindu-se un falmic ideal în ceroul mare și însemnat al unui viitor de dreptate și adevăr. (Aplauze).

Să rugăm, d-lor deputați, pe onoatul domn președinte să se facă inter-pretul parlamentului român pe lângă guvernul francez, ca să transmită expresiunea sentimentelor noastre de neștră-mutate și respectuoasă amintire plină de grațitudine, arătând că ne asociem cu tot gândul, cu toată inima la glorificarea marelui democrat și ougetător francez, a iubitelui filoromân Edgar Quinet. (Aplauze prelungite și îndelung repetate)

altul, și unul fiecare mă salută cu: 'Jo nu pot adjon az Isten'. Mie 'mi-a oș zut rău salutul acesta și am oprit în loc pruncii. 'I am întrebat, că știu ei cine e eu? 'mi-au răspuns cu 'da'. Atunci am zis: cine e? — 'Părintele nostru', fu răspunsul lor. 'Dacă eu te părintele vostru, atunci voi să-ți fiu fiul mei, și fiindcă eu te Român și voi sânteți Români, de aceea, de aici încolo pe mine să mă salutați românește.

Acetea le-au spus pruncii docen-telui, acesta notarului și ambii președintului școlii de stat și toți trei au fă-cut arătare contra mea, că am oprit a se vorbi limba ungurească în școală și afară de școală etc., câte verzi și uscate. M'au relatat fippanului, directorului de școală și redactorului dela ziarul local 'Hunyad-ármegye' și apoi cu toții s'au acățat de mine.

Se descriu toate imi este imposi-bil, însă îndată ce am văzut, că s' hăr-tuit prin zierele lor, și că s' oprit de a mai catechisa la acea școală, am cerut dela Ven. ordinariul din Lugoj, cerce-tare disciplinară contra mea. A treia zi a și călit la fața locului un canonic și a investigat cauza, în urmarea căreia am fost achitat de aceleși venerat. Nu peste mult timp însă primesc dela directorul școlii reale, din loc, o oficioasă, în care imi aduce la cunoștință, că în. ministru reg. ung. de culte, pe baza art. XXX. din 1883 nu m'a aprobat de catechet la acea școală, de aceea mă reaceară să întreprer catechisarea.

A doua zi primesc dela tribuna u din loc, acusa procurorului, în care mă acuză cu agitare contra națiunii maghiare, pe baza §-ului 172 cod. penal, acuză plină de neadevăruri. Din ea se vede cum ne iubesc frații maghiari, și cum acum nu se îndestulesc numai a căuta agitatori în zieristică, ci-ți caută și prin școlile, ba acuză și vor căuta și prin biserică.

La acuză imi voui face reflexiunile, și numai după aceea se va decide să fiu pus sub acuză ori să fiu achitat.

Sunt deci și gata la toate. Mă măn-găiu cu liniștea conștiinței și cu faptul că n'am călcat vre-o lege ori canon, și că din contră din partea guvernului die-cesan am fost achitat.

Estă unele pasaje din această acuză: 'acum numit I. S. celor vre o 15 prunci adunați, cari după dătină 'l-au salutăt cu 'Adjon Isten jo reggelt' le-a zis, că de aici încolo, nici pe el, nici pe altul, să nu-ți mai salute ungurește, ci totdea-una valahicește, pentru că ei sânt Valahi, și bine să bage de seamă, că Ungurii vreau să facă Unguri din ei, dar nu se dee oș pot; apoi le-a mai spus, că va face școală valahă în Bărcăna-mare, și până la edificarea ei li va duce la școala valahă din comuna vecină S.-Andree, pentru că aici vulesc a face Unguri din ei. Despre Todor Vilma a zis, că e Tăută ori Nemțoiacă, pe Tolla Albert 'l-a 'botezat' (keresztelte ei) Adam (?) pe Tolla János — Ioan, pe Kiszeriu Eva — Vuța, pe Herpenos Mari — Marișca, pe Popa Peter — Petru, pe Sur Erzsi — Saveta; respective le-a spus sus atinșilor școlari că: pe dinții nu-ți ohiamă așa, cum li strigă de com-un în școală, ci cum 'l-a numit ei; în fine când a ieșit din școală, pruncii școlari salutând ungurește pe cărăușul ac-satului — Roman Péter, — acusatul ri-dicându-și mâna, amenințându-și, le a zis, să nu-ți salute ungurește, că-ți bate-și mai departe:.... se vede agitare și din ținuta și din fața acusatului, pen-tru că salutându-și pruncii în limba maghiară, 'l-a oprit cu amenințări, și cu bătăle de a mai vorbi ungurește în școală și afară de școală, aceea o dove-dește cu aceea, că: ei sânt Valachi și că Ungurii vreau să-ți facă Unguri, dar' să nu se lase oș pot, când în locui nu-melor pronunțate ungurește le dă nume valahic, apoi se exprimă că în Bărcăna-mare, le va face școală valahă, și că până atunci li va duce la școala valahă din S.-Andree. E lucru cunoscut, că ceea ce se oprește unui prunc școlar și la folosirea unui lucru e amenințat cu pedeapsă și bătăie și aceea ce o vede și din praxă, atunci în prunc lucrarea aceea devine desprețuită, și în asit-l de mod cu amenințări, cu porunci, infuini-țează foarte mult asupra lui, și așa, dată ocaziune bine venită, agită spre ură și prin aceea atacă pacea statului, umplând inimile crude ale pruncilor de ură con-tra națiunii maghiare...

Judece on. cetitori, într-o cât se po-trivesc cele mai de sus, cu acusa dlui procuror.

Ioan Stupinean, paroh și catechet.

Revista esternă.

Anglia.

Sesiunea parlamentului englez a fost deschisă printr-un discurs cetit de rege.

Mesagiul constată, că relațiunile An-gliei cu toate Puterile continuă de a se menține amicale; apoi vorbind de blo-carea Venezueli, declară, că ea era ne-cesară. Regele exprimă însă mulțumirea sa, că chestiunile în litigiu au fost re-gulate, punându-se astfel capăt conflic-tului.

Situațiunea provinciilor europene din Turcia, continuă mesagiul, dă naș-tere la temeri serioase. Regele s'a silit oât mai mult de a prezenta Sultanului și ministrilor sei reprezentățiuni în pri-vința necesității urgente de a introduce reforme practice și bine chibzuite. Gu-vernele austro-ungare și rusești au că-zut de acord asupra reformelor, ce tre-buesc recomandate de cătră semnatarii tratatului dela Berlin, Sultanului, pen-tru a fi imediat puse în execuțiune. Re-gele exprimă convingerea sa, că propu-nerile făcute vor fi îndestulătoare și că le va pute da tot sprijinul seu.

Discursul tronului, relevând ches-tiunea sud-africană, constată, că desvol-tarea acestor colonii face progrese sa-tisfăcătoare. Călețoria dlui Chamberlain va avea cele mai bune rezultate.

Camera lozilor a adoptat deja adresa de răspuns la discursul tronului.

Peninsula Balcanică.

Răspunzând la interpelarea relativă la dizolvarea comitetelor macedonene, Daneff, președintele consiliului, a decla-rat, că măsurile luate de guvern au fost necesitate pentru salvagardarea intere-selor superioare ale statului și spre a nu se acredita, că principatul este un ouib de agitațiuni în Macedonia.

Bulgaria, a zis Daneff, este un stat mic și soluția chestiunii macedonene nu depinde numai de ea; din contră, Bul-garia trebuie să se conducă astfel, încât să poată ave dreptul de a cere puierilor în bunățătirea situațiunii în impe-riul vecin, care este primejdioasă pen-tru menținerea păcii. Ținta Bulgarilor trebuie să fie ca însăși puterile să ia în mână lor rezolvarea chestiunii mace-donene. Nu avea nici un gând de cu-cerire în Macedonia și vom fi fericiți, dacă în această țeară s'ar restabilir ordinea și dacă drepturile omului ar fi garantate și pentru conașionali nostri de acolo. În momentul, când puterile stă-ruesc pentru introducerea reformelor în Macedonia, tactul politic cel mai ele-mentar ne obligă de a rămâne liniștiți și prin conduita noastră leală, să impu-nem Macedonenilor de a nu se lăsa a fi tirliți de hmersa, că Bulgaria ar pute înourăja sau lua parte la acțiunea lor. În acest scop ne vom face datoriă no-astră până la capăt și facem apel la toți aceia, cari pot ave vre-o influință asu-pra Macedonenilor de a-și povățul de a rămâne liniștiți în împrejurările actuale, și ca prin atitudinea lor liniștită să dea Puterilor și Turciei posibilitatea de a realiza reformele proiectate.

Daneff a încheiat declarațiunile sale că linia de conduită, ce a indicat, este de altfel reclamată de însăși interesele, superioare ale rasei bulgare, interesele cari mai cer ca liniștea să domneasă pretutindeni.

Comisiunea de reforme a început să facă schimbări în actuala administra-ție din Vilișetul Monastir.

În toate comunele dela munte s'au înființat jandarmarii din creștini. La fie-care mie de locuitori s'au ales 10 jan-darmi. Pentru înțrăștinerea lor, comunele vor suporta cheltuelile pe din două cu statul. Șeful jandarmriei este obligat să raporteze pe fiecare săptămână Va-liului despre starea de siguranță din co-muna sa și din împrejurări.

În Bitolia au fost numiți peste 30 de tineri creștini ca funcționari în ad-ministrație. Deasemenea numeroși cai-macami și mutesarifi au fost înlocuiți cu creștini.

Guvernul turcesc a cerut dela sf. Sinod din Constantinopol mulțumiri pen-tru reformele aplicate. Sf. sinod a re-fuzat să facă asemenea mulțumiri de-clarănd, că o asemenea manifestație este contrară cu spiritul religiei creștine.

Părerea presei europene s'a schim-bat aproape cu totul, în ultimele zile, relativ la situația din Balcani.

Impresia bună, pe care o făcuse pentru un moment măsurile luate de guvernul bulgar contra comitetelor ma-

cedonene și tratativele dintre ambasade-ri Rusiei și Austriei cu guvernul otoman, tratative ce păreau că duc la un bun sfârșit, a fost înșorită din calcule nefondate.

Azi se constată, că Turcia lucrează ca să zădărnicească acțiunea austro-rușă; ea continuă mobilisările și pre-gătirile de războiu. Guvernul din Con-stantinopol a comandat 100.000 chigr. de pulbere fabricelor germane.

Insuși 'Times' spune că agitația din Bulgaria și mișcarea Macedonilor nu se pot astimpăra și măsurile guver-nului bulgar nu însemnează nimic.

O dovadă și mai sigură, că Turcia nu vrea să facă reforme în Macedonia e aceea, că Albanezii au început să se miște și să protesteze contra reformelor.

Albanezii, se susține în unele cer-curi din străinătate, se mișcă după in-știgațiile și ordinele guvernului turcesc.

De altfel pregătirile militare con-tinuă și în Rusia.

Se comentează mult în cercurile poli-tice și atitudinea presei franceze, care publică știri grave asupra barbariilor turcești.

În sfârșit sânt semne serioase, că lucrurile se înouă în Peninsula-Bal-canică.

Printre Albanezii din România a început o agitație pentru a stränge fon-dur! nece-re spre a veni în ajutorul fraților lor din Macedonia.

Pentru aceasta au convocat o întrunire pentru ziua de 9 Februarie 9 ore dimineața.

Intrunirea se va ține în sala băilor Eforiei.

28 șefi de albanezi din Ipeç și Dia-cova au format o tovarășie contra intro-ducerii reformelor.

Știri mărunte.

— Carnegie, miliardarul american, s'a oferit să plătească suma de despăgubire cerută de Germania dela Venezuela.

Acțiunea lipsită de energie a Sultanului din Maroc mină tot mai mulți răscolaji în ta-băra pretendentului.

Preșidenții republicilor San-Salvador și Guatemala au aplanat diferențele iscate în're aceste două state pe cale pacifică.

Înmormântarea lui Dr. D. P. Barcianu.

Depeși de condolență au sosit dela cor-pul profesoral dela școlile medii gr. or. române din Brașov, prin directo-rul Virgil Onișiu; dela Dr. Alexandru Mo-sonyi (Biroșiș), Roman Ciorogariu (Arad) prot. Coltofeanu (Brețou), Dr. Aug. Dragits (Hunedoara), Ilarie Chendi (B. ourești), Dr. Amos Frăncu (Cluj), fa-milia Dr. Veceada (Brașov), Dr. Nic. Onou (Arad), prot. Vasile Damian (Brad), not. publ. Ioan Beleş (Arad), adv. Dr. Aurel Cosma (Timișoara), T. L. Albini (Cut), Agapia și Ioan Droo (Seliște)

La Rășinari la intrarea în comună se găsia întreg poporul din Rășinari în frunte cu membrii primăriei și ai comitetului parohial, și cu parohul Iosif Goga în ornate; ordinea o susțineau pom-pierii; elevii școlilor în frunte cu cor-pul învățătoroșo postaji pe ambele mar-ginali ale stradei principale; corul fune-bral al seminarului, sub conducerea pro-feso-ului de cântări D. Cuișanu, a ese-ouat cântările funebreale, alternându-se prin comună până la biserică nouă cu corul elevilor din Rășinari.

Pe edificiile publice din Rășinari erau drapele ceruite.

Reprezentanța comunei politice din Rășinari întrunită în ședință a votat din acest trist prilegiu 600 cor. fondului ca-tedralei din Sibiul.

Coșciugul ridicat de pompieri de pe carul mortuar a fost dus în biserică nouă, unde s'au ridicat două cuvântări pătrunzătoare de parohul Goga în numele preoțimeii și de învățătorul Moise Frășișă în numele corpului învățătoroșo gr. or din Archidieceză.

La orele 4 d. a. corpul reas a fost depus în cripta familiară din apropiere-rea criptei marelui Șaguna.

Preoții celebranți la fine au ținut o scurtă rugăciune la cripta marelui ar-chiereu Șaguna.

La petrecerea din Abrud.

— Câteva observări lui 'Jupiter tonans'. — 16 Faur 1903.

Că oficerimea batalionului de vână-tori, aflătoare în Abrud, în 31 Ianuarie a c. a aranjat un bal costumat, la care a participat aproape întreaga inteligența română din Abrud și jur, — după cum se susține în corespondența publicată în Nr. 14 al 'Tribunei' și subscrisă de 'Jupiter tonans'. — nu e nici un păcat.

Societatea românească inteligentă a luat parte la acel bal, pentru că era deobligată.

Anume: a II-a zi de Crăciunul nostru aranjându-se o producție declama-torică musicală, oficerimea s'a prezentat în corpore, și fiindcă la noi în Abrud e secetă de jucători, — fără de cari o petrecere nu e petrecere, — oficerimea a prins foarte bine. Deci balul lor a fost o ocaziune binevenită pentru ca Români să se revanșeze.

Bine înțeles chiar și dl 'Jupiter tonans', desigur, și cu el întreagă inte-ligența ce a participat la acel bal, nu avea cunoștință, că din program s'au 'ig-norat' jocurile românești, pe când pentru 'osărdăș' au avut loc, pentru că în acel cas desigur societatea românească — al cărei românism a 'l trage la îndoială e o outhere cam riscată — absenta chiar ostentativ.

Societatea română de altcum 'și-a făcut datorița lăsând să înțeleagă ofi-cerimea, că acest cas este o gregală con-damnabilă din partea ei; ba încă în aceeaș seară, jucându-se 'extra program' câteva jocuri românești, partea cea mai însemnată a Românilor prezenți nu le-a dat atențiune. Că tinerimea ar fi absentat în chip demonstrativ, este o afirmare asupra căreia nu prea poate lua respon-sabilitatea, de oare ce tineretul din Abrud și jur numeră în cazul de față 6 tineri, dintre cari 3 jucători, cari au și luat parte, ear' trei nejuocători, cari au ab-sentat.

Deci dacă 'Jupiter tonans' voia să critice sau să se indigneze de ceva, ar fi fost bine din partea lui, dacă aceasta o făcea față de cele două — zi două — dame române, cari în sărituri destul de stângace au jucat 'osărdăș'-ul; și pe înteligența română din Abrud și jur, să o fi lăsat în pace.

Toate acestea le spun d-lui 'Jupiter tonans' pentru ca să-și aducă aminte a fi mai sănătos la judecări, atunci, când ceareă să combată unele scâderi, și mai ales pe cale publică; apoi că sub astfel de corespondențe să și subscris și nu-mele, pentru ca să scutească pe alții de neplăcerile presupunerilor.

Ioan Simu.

Cronica zilei.

Sibiul, 20 Februarie n. 1903.

Pentru iubiții răposaji. Stimabila doamnă *Minerva Dr. Bros* dă-ruește fondului văduvelor și orfanilor meșteriașilor, creat de Reuniunea so-dalilor români din Sibiul, suma de 5 cor., în loc de coroană peritoare pe co-sciugul neuitatului seu prieten și văr, mult regretatul *Dr. D. P. Barcianu*, fost referent școlar.

La acelaș fond, eucernicul paroh *Sabin Cerbu*, din comuna Părnu, dă-ruește suma de 5 cor., din prilegiul im-plinirii aniversarului al 2-lea dela de-cedarea neuitatei sale soții, presbitera *Aneta Cerbu n. Moșoiu*.

Regele Angliei bolnav. La curtea daneză s'a primit știrea, că starea sâ-nătății regelui Eduard al Angliei este rea și că M. Sa va fi silit a se supune unei noue operații.

Convențiunea dela Geneva. Pre-sidentul confederațiunii elvețiene a in-format guvernul român, că imperiul Coreei a aderat la convențiunea dela Geneva pentru ameliorarea sorții mili-tarilor răniți în timp de războiu.

Înundații. Din cauza topei re-pede a zăpezii, în Galția s'au produs mari înundații. Lumea fuge, cuprinsă de panică. Locuitorii din Szezuca și Slupie au fost scăpați de trupe.

Negrii s'au revoltat. O mare re-voltă s'a produs în America. Negrii din Virginia s'au revoltat din cauza refu-sului Abilor de a primi ca perceptor al birurilor pe un Negru. Se prevedea ma-sacre.

Congres de arheologie. În primăvara anului 1905 se va ține la Atena un congres internațional de arheologie. În acest scop s'a constituit în Capitala Greciei un comitet de organizare, pre-sidat de principele de coroană.

Neologii. Direcțiunea Institutului de economii și credit „Lucaferul” în Vârșet și profundă darere aduce la cunoștință încetarea din viață a membrului din direcțiune David Tarfalog, protopop gr. or. rom al tractului Vârșet, urmată după un morț scurt în 16 Februarie st. n. la 7 ore seara în etate de 42 ani. Rămășițele pământești ale decedatului s'au depus spre vecinici odihnă după rital bisericeii gr. or în cimitirul gr. or. sârb din Vârșet la 18 Februarie st. n. d. a. la 2 ore. *Direcțiunea.*

Pentru catedrala din Sibiu. Afăm, că corpul profesoral dela școlile române medii și superioare din Brașov, într'una din conferințele sale din urmă, a hotărât să contribuie corporativ 1000 de coroane pentru edificarea catedralei din Sibiu — Jerifa piasă ne dispensează de ori ce laude.

Convocare. Duminică în 8 Martie n. (23 Febr. v.) la 2 ore p. m. să va ține adunarea generală ordinară a reuniunii meseriașilor și comercianților Andreianca din Sebeșul-săscu în localul său (Hotel Central) cu următorul program:

Deschiderea adunării prin președinte. — Raportul comitetului despre activitatea sa și a reuniunii dela ultima adunare generală până în prezent. — Rapoartele casarului, bibliotecarului și economului. — Alegerea unei comisiuni pentru consurarea rapoartelor de sub 3. — Satorirea bugetului pe anul 1903. — Raportul comisiunii de sub 4. — Eventuale propuneri. La seceasta adunare să invite membrii ordinari și ajutători precum și toți binevoitorii reuniunii. Sebeșul-săscu, în 17/4 Februarie, 1903 Pentru comitet: *G. Tătar*, vice-preș., *Ioan Pavel*, notar.

Duelul Fejérvári-Lengyel. În urma ofenselor adreseate în parlament de către ministrul de război deputatul Lengyel, acesta l'a provocat la duel pe Fejérvári. Duelul s'a dat ieri, în Pesta, cu sabia, în care Fejérvári la al treilea atac a primit o tăietură ușoară la mână rupându-se sabia.

Un călător român împrejurul lumii. Lazar Lica Prașca, originar din Sibiu, a făcut prinsoare, că va face înconjurul lumii pe jos. A plecat din București și a ajuns la Pesta, după o călătorie de trei luni. Sfârșitul călătoriei sale este San Francisco, unde speră să ajungă la 1905. — dacă....

Ei, dacă nu va zăbovi mult la Pesta... De nu l' va bate vântul în față... De va scăpa și de Viena. De nu l' vor aresta. De nu se va face războiu. De nu se va muta Mont Pelée în calea lui. Altfel la tot cazul...

Hymen. Dr. George Linul, avocat și fiscal comitatene, anunță căsătoria sa cu d-șoara *Cumila Moldovan*, care va avea loc Duminică la 22 Februarie st. n. a. c. 1 ora d. a. în biserica gr. cat. din Cătina (Bistrița).

— *Mărioara Papp* și *Dr. Partenieu Barbu*, logodiți.

O execuție. Ieri dimineață, călăul a decapitat la Hirschberg, Saxonia, pe ferasul Lorenz și pe amanta sa Neugebauer, cari au asasinat pe bărbatul acesteia din urmă, aruncând în riu bucașile cadavrului.

O dramă într'un circ. În timpul unei reprezentații la circul din Simferol, directorul circului, Globin, a fost grav rănit cu un glonț de revolver de către un clovn. Directorul e pe moarte. Causa este răsunătoare.

Frigurile galbene. La Maiorea (în sulele Baleare) a sosit bastimentul italian „Iris”, venind din Statele-Unite și călătorind spre Marsilia. Căpitanul bastimentului „Iris” declară că toți oamenii echipajului său sânt bolnavi de friguri galbene și că-a avut deja doi morți.

Plan nostim, dar just. „Független Magyarországnak” scriind despre migrația, ce s'a pornit în urma sentenței dela Cluj, zice între altele: „E foarte caracteristică opinia publică din România: mai mulți deputați au somat pe ministrul de finanțe Costinescu, ca — amândele ce le plătesc țările românești din Ungaria să le plătească ministerul român, ear sumele să se încasesez dela Maghiarii îmbogățiți în România, suindu-le darea, — ori prin arunc direct. Și aflas'ar oare om care să nu aproabe acest recept, care ar mai potoli puțin beția soviniștă maghiară?”

Tolstoi și Princesa fugită. Un corespondent din Londra a aflat, că princesa fugită și galanul ei s'ar fi simțit îndreptățit a fugi laolaltă în urma certirii scrierilor lui Tolstoi. Aceasta ar fi deci vinovat pentru „greșala” socelei... femei. Bătrânul filosof publică acum, drept răspuns la această suspiciune a vederilor sale, următoarea scrisoare:

Nu vreau să judec purtarea femeii nenorocite. E scris: „Nu judec, ca să nu fii judecat. Eu susțin însă, că în tot ce am scris nu se va afla un singur rând, care ar îndreptăți o astfel de purtare. Eu mărturisesc învătăura crăștinească și primul principiu al ei este să jertfim plăcerea și fericierea noastră pentru binele desaproapelui. În cazul de față

s'a întâmplat tocmai contrarul, femeia aceasta n'a jertfit numai pacea și fericierea bărbatului și a soarelui ei, ci înainte de toate pe a copiilor ei, dintre cei mai mare nevoie să sufere în m d îngrozitor și va suferi întreaga lui viață din cauza rușinii mamei lui. Aceasta a jertfit totul pentru plăcerea de a fi neîmpedecată de galanul ei Giron. Aceasta e părerea mea despre întâmplarea murdară, care a ocupat, fără nici un motiv, întreaga lume.

Vieța socială.

Petrecerea „Reuniunii femeilor române din Sibiu”

aranjată în localul balului obișnuit, a avut loc Mercurul seara în sala dela „Unicum”. Deși împrejurările au fost nefavorabile, înmormântându-se în aceeași zi mult regretatul Dr. D. P. Barcianu și aflându-se corpul ofiteresc în delu de curte, totuși petrecerea a fost bine cercetată. A asistat un public ales din societatea română și străină. Ținuta a fost de bal; damele s'au distins prin toalete de o eleganță rară și deosebit gust. Petrecerea a avut un caracter pronunțat național. Voia bună și veselie au domnit în tot decursul nopții, și societatea a rămas aproape completă până în faptul zilei. Musica a fost esoutată de capela militară din localitate; sala a fost înfrumusețată cu verdețată.

Tribuna Literară.

Toate căile duc la Roma.

Fusesse un mare scandal în lumea mare — acea care e socotită că trăiește pe malul stâng al Senei — procesul, prin care d-na d'Estange obținuse divorțul său, un scandal absolut simpativ pentru dâna. Vați putea închipui un caragios, care la de mână pe o tineră și încântătoare moștenitoare, o conduce în mod oficial înaintea unui preot și înaintea unui primar, îi pune în deget o bijuterie fără valoare, și toate acestea pentru a-i conserva atribuțele ce Ioana D'arc ascundea sub oțelul armurei sale! Oăci lucrul fusese probat. Cum? Nu știu nimic. Era știut că acest bărbat curios făcuse femeii sale injuria, considerată gravă de lege, și nu o fi făcut să sufere, ceea ce noi numim tot asemenea, printr'o curioasă înconștință de limbagiu: ultima injurie! După opt-spre-zece luni de o mistioasă căsătorie, frumoasa doamnă d'Estange își arătase dinții... dinți frumoși, albi și fini ca o petală de mărgărite de câmp. Ea se revoltă cu putere contra acestui *non possumus* matrimonial. Apelă la tribuna lele țării sale, care îi dădu dreptate și o liberă de legătura onorară, de care un încrezător în sine pretinse să o facă solavă pentru totdeauna. Acesta pleca din pretoriu cu ceea ce se numește, foarte drept, rușinea sa. În zădar el apelă; fu mai respins ca ori-când. Pentru a păstra o femeie trebuiesc alte calități decât acelea de a pute păstra un harem întreg. Ceea ce demonstrează partizanilor votului universal cum numărul este o miserabilă cantitate filosofică.

Ah! cheffilul meu, te-ai imbarcat; fără vigoare, pe galera conjugală! Pe lângă că ai plătit cheltuielile procesului, s'a ris prodigios pe socoteala ta.

— Toate acestea sânt frumoase, zice frumoasa contesă de Saint-Rambert; dar' ce va deveni aceasta sârmană Elenă? (Astfel se numia tineră femeie divorțată).

— Să se remărite cu curaj! răspunse sburdalnică și oare cum nesocotita barenă des Andives.

Bătrâna văduvă de Kuhn Avran, reprezentanta uneia din cele mai vechi familii cele, se închină cu oroare.

— Vă gândiți la asta! strigă ea. Oare ruptura căsătoriei civile nu lasă intacte modurile, ce Dumnezeu le-a binecuvântat?

— Doamna de Kuhn Avran zice adevărul, în luminata sa credință, continuă cu o voce solemnă și dulce abatele Bridouille. O nouă căsătorie, în astfel de circumstanțe, e considerată de biserica ca un adulter complicat de concubinaj.

Ah! Dumnezeu meu, suspină grațioasa marchiză de Pantaleon, căreia toate acestea îi erau indiferente, dar' la cari, de politeț, părea că se interesează cu pasiune.

— Sârmană scumpă copilă! murmură doamna de Hautmesnil, care iubea mult pe Elena și îi era cu totul devotată

II. — Dar' biserica nu admite oare-cari casuri de nulitate?

— Nu e vorba în istorie de repudiațiuni celebre, la care dîna s'afra prin a consimți?

— Aici vă așteptam, doamnelor, reîncepu încet abatele Bridouille, un eseculent preot cu bărbia îndoită, dar' cu spiritual blejîn și drept, Biserica a fost în totdeauna mai liberală decât societățile voastre democratice în această materie ca în multe altele. Indurătoare înainte de toate, pentru fragilitatea umană, ea a căutat în mod constant remedii reilor, ce ne vin dela aceasta. *Alma Mater!* Da, de sigur, ea a consensat în vederea căsătorilor nenorocite o juris-prudență seculară, de care Codul ar fi făcut mai bine să se inspire decât de vechia lege romană, anterioară creștinismului. Dîna a reunoscut în mod constant nouă-spre-zece casuri de nulitate, din cari cel mai topic e chiar acela al acestei sârmane doamne d'Estange. Oăci scopul căsătoriei fiind, înainte de toate, continuarea unei rase bine-cuvântată altă-dată în persoana lui Abraham, unde acest scop lipsește, *ipso facto* căsătoria nu poate fi luată în serios.

Aceasta ați făcut-o să se intravadă foarte înțelepțește, doamnă contesă; soluțiunea acestei chestiuni dure-roase e acolo.

— Ei bine, Elena va merge la Roma pentru a face să se caseze prima sa căsătorie! strigă doamna de Hautmesnil.

— Aceasta e, într'adevăr, cel mai bun lucru de făcut, continuă abatele. Dar știți că magistrații noștri, ai dreptului canonic, nu operează cu ușurință ca judecătorii dv. laici și nu se mulțumesc cu presupțiuni. Amica dv. trebuie să se aștepte la aceea ca cazul sau particular să fie obiectul unui studiu profundat. Numai cu pieșe la mână să emite la noi sentințe fără apel.

— Voiu ave grija ca Elena să ia cu dîna toate piesele necesare.

— Nu imaginați, reluă surizând abatele, un dosar voluminos. La Roma nu sânt atât de formalități ca aci.

— Această biată copilă nu va putea întreprinde o asemenea călătorie, fără a fi însoțită de un avocat, reluă doamna de Kuhn Avran. Voiu scrie domnului Cotignac, care ne este cu totul devotat.

— Esculentă idee, adăuse abatele Bridouille. Avocatul Cotignac, deși rău văzut la Curte, din cauza ideilor sale religioase și credinței sale monarchice, e un avocat plin de erudițiune și-i foarte în curent cu jurisprudențele streine, vorbind minunat mai multe limbi și, mai ales, italiana. Mai mult, este un om, care, deși tîner, a dat totdeauna garanții de virtute, ce-i au prețul lor într'o mistiune atât de delicată ca aceea ce o va ave. Va fi pentru doamna de d'Estange în același timp un tovarăș de drum plăcut și instruit precum și o călăuză minunată și un amic sincer.

— Ii chem îndată, conchise doamna de Kuhn Avran.

III.

Să plec singură cu acest domn, ce nu-l cunosc și pentru un drum atât de lung! Tu nu te gîndești, Berto. E o nebunie! Dacă, cel puțin, tu m'ai fi putut însoți.

— Vai! scumpa mea Elenă Tu și tu d-nu de Hautmesnil s'ar pute suferi opt zile lipsa mea.

Toți bărbații nu sânt platonici, slavă domnului, ca animalul tău de d'Estange! — Atunci renunț și voiu rămâne văduvă.

— Tu vrei să zici fată, dragă mea, și nu te gîndești! Să coafezi boneta sfintei Ecaterini, după ce ai purtat floarea de portocal! Iți zic că această călătorie e absolut necesară.

— Și dacă sfântu nostru părinte nu primește cererea mea...

— Abatele Bridouille zice oă e absolut sigur și câștigată dinainte.

— Dar' acest avocat Cotignac, pe care nu l'am văzut nici-odată...

— Un om cu bune manieri, una din luminile baroului, foarte superior contraților sei, cari au necaz pe el, pentru-că deși bălat de clemar, s'a devotat cu totul intereselor rei g'unii și ale nobileșii.

Eram ieri la doamna de Kuhn Avran când a venit să se puie la ordinele sale. Dacă ai fi văzut cu ce respect saluta și săruta mîinile, ca în vremurile de altă-dată, când oamenii erau galanți și bine

orescuți! Nu trebuie măcar să-ți închipui că e unul din cei șicanatori displăcuți, cum se vîd mulți, umflați între cele două favorite în formă de cotiote. E un om înocent, care are cel puțin patruzeci de ani, a cărei voce e cea mai armonioasă din lume, cu o mare rezervă în manierele sale, și care ăpare atât de bine pătruns de distanța, ce separă pe oamenii de felul seu de acei nobili!

E tocmai acest drept sentiment al stărei sale de inferioritate, care, de sigur, te va încânta și îți va face compania sa plăcută. Tu n'ai fost alintată de omagii, sârmană și scumpă Elenă!

Și doamna de Hautmesnil, ridicându-se brusc, îmbrățișă de două sau trei ori pe amica sa cu o pastune plină de milă.

În acest moment se anunță; d-nu Cotignac.

Și d-nu Cotignac intră, sălutaînd până la pămînt, dar' cu o privire pe furie, ce acoperi pe Elena, cum ar fi putut o face perfida rețea a gladiatorilor antici.

De altminteri, era un cavalier, cu o înfățișare foarte bună.

Și Elena? Doamne d'Estange era, drept vorbind, frumoasă ca o sută de cupidonii.

IV.

Trecuse șase luni. Nimeni nu primise nici o știre.

— Cum se prelungesc procesele la Roma! zise cu tristeță doamna de Saint Rambert.

— Și la Paris ce cusur au, doamnă contesă! esclamă abatele Bridouille.

— În ori-ce cas, zise cu autoritate veduva doamnă de Kuhn Avran, dacă aș fi crezut oă cauza va core un timp atât de considerabil, n'aș fi jucat acestui biet Cotignac festa de a-l însărcina cu ea. Asta îi va face să-și piarză clientela d'acoi. I am scris de mai multe-ori. Nici un răspuns. El e cu totul absorbit de nobilul rol de apărător al unei compatriote oprimate. Incomparabil amic! natură cavalerescă! Eată unul, care știe ceea ce se datorează lui D-zeu și regelui său!

Și consurbirea continuă p'acest ton ditirambic.

Singură d-na de Hautmesnil nu zicea nimic.

Ea era neliniștită serios de Elena. Când se întoarse acasă, i se spusese oă o doamnă o așteaptă în salon. Se duse numai decăt.

— Eleno!

— Berto!

Și cele două prietene se îmbrățișară mult timp într'o delicioasă mototolire de valuri ridicate în sus.

— S'a făcut, scumpa mea Elenă?

— Da, s'a făcut, scumpa mea Berto.

— Căsătoria ta e declarată nulă.

Elena se roși și bălbăi:

Da... căsătoria mea... E adevărat.

Pleasem pentru asta.

— Ei bine?

— Ei bine! am fost obligată de-a schimba ideile.

— Cum asta?

— Nu mă certa, scumpa mea, sînt atât de fericită d'a te veded!

Și, înconjurînd pe Berta, înmărmurită, cu o mîngăiere și mai allenătoare:

— A trebuit să renunț la acest proces, draga mea.

— Tu ai avut frică, s'rmenă copilă, d'un nou scandal?

— Nu e asta... Dar' perdusem dosarul meu pe drum.

Știri literare.

Academia Română a primit două noue donațiuni de acte și documente foarte în oriente și interesante:

Di Alex. C. Pătărlăgeanu, avocat în Teocuiu, a binevoit să-i dăruiască un chrisov original pe pergament, dela Ștefan-cel-Mare, cu data 12 Ianuarie 1495—1503. Prin acest chrisov se întărește stăpînirea lui Petea și fraților săi Vasiliu și Tatu peste jumătate din siliștea Fundeni pe Bêrlad, pentru slujba credincioasă la curtea domnească.

Di Nerva Hodoș, ajutor de bibliotecar în serviciul ei, l'a dăruit o prețioasă colecțiune: 163 scrisori dintre anii 1850—1853 și anume: 5 dela A. T. Laurian către S. Barnuț (1850), 8 dela G. Bariștu către I. Maiorescu (1851—1852) și 150 dela diferiți fruntași români de dincolo de Carpați către A. Papiu-Illarian.

Iubileul de 50 ani dela inaugurarea Teatrului Național se va sărbători în seara de 13 Februarie curent.

Programul foarte variat cuprinde scene din „Fântâna Blandusiei” și „Noaptea Furtunoasă”, precum și o revistă într'un act: „Din viața teatrului” (1853—1903) de dl Olănescu-Avanio.

La

Abonament lunar

pentru
Februarie st. vechiu
invită
Administrația ziarului „TRIBUNA”.

Sosiți în Sibiu.

La 20 Febr. n. 1903.

Hotel „*Imperatul Romanilor*”: Poganyi, Aind; Popovici, Ghelmar; Jendrasik, Marosy, Kalmar, Groter, Kunody, Fuchs, Budapesta; Jacobi, Schwarz, Komlosy, Freundt, Kunst, Viena; Kardos, Seghedin; Kuales, Orăștie; Sonn, Arad; Teutschländer, Sighișoara.

Hotel „*Mollner*”: Siegel, și fam., București; Cucu, Corbi; Romoșan, Sebeșul săs.; Sauerfeld, și societatea, Hausner, Budapesta; Lehrling, Oraiova; Nagy, Turda; Bidner, Bistrița; d na Simian, Rîmnic.

Hotel „*Habermann*”: Răucuiu, Seliște.

Hotel „*Central*”: Gottschall, Timișoara; Ettinger, Călimănești.

Redactor responsabil: Ioan E. Prodan.
Proprietar: Pentru „Tipografia”, societate pe acțiuni: Isăif Marschall.

„ARDELEANA”

INSTITUT DE CREDIT ȘI DE ECONOMII, SOC. PE ACȚII ÎN ORĂȘTIE.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului nostru prin aceasta se convoacă la
a XVII-a adunare generală ordinară,

ce se va ține la 8 Martie st. n. a. c. la 11 ore înainte de ameazi în localul institutului, cu următorul

PROGRAM:

1. Deschiderea adunării prin președinte.
2. Presentarea
 - a) raportului anual al direcțiunii;
 - b) raportului comitetului de supraveghere;
 - c) bilanțului anual.
3. Deciderea asupra rapoartelor bilanțului și împărțirea profitului curat.
4. Alegerea alor 3 membri în direcțiune pe durata de 3 ani.
5. Alegerea alor 5 membri în comitetul de supraveghere pe durata de 3 ani.
6. Eventuale propuneri făcute conform statutelor.
7. Alegerea alor 2 acționari pentru verificarea procesului verbal.

Domnii acționari, cari doresc a lua parte la această adunare, fie în persoană, fie prin plenipotenți, sînt rugați a depune acțiile și documentele de plenipotență la cassa institutului în termenul precizat prin §. 20 al statutelor.

Orăștie, 13 Februarie 1903.

Direcțiunea.

Raportul direcțiunii.

Onorabilă adunare generală!

În următoarele avem onorul a ne presenta conform dispoziției legii comerciale raportul nostru despre al XVII. an de gestiune, adică anul 1902.

Cu plăcere putem constata, că institutul nostru și cu acest an a continuat dezvoltarea sa progresivă.

Intențiunea noastră a fost și va fi și în viitor, ca pe lângă sporirea rezervelor să facem tot ce ne este posibil pentru mobilizarea activelor noastre,

